

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Rola autorytetu w życiu człowieka. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Stefan Żeromski,
Przedwiośnie

EPOKA

Dwudziestolecie
międzywojenne

CZAS

WYPOWIEDZI
ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele
Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do
matury 2027 od
Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator
matury ustnej. Ocena
wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z
opracowaniem pytań
jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu
mówi, co będziesz
udowadniać

Nie będzie chyba przesadą, jeśli powiem, że dorastanie to najważniejszy okres w naszym życiu. Wtedy właśnie kształtuje się nasz światopogląd i stosunek do świata. W tym czasie jesteśmy najbardziej podatni na wpływy, często ulegamy aktualnym trendom czy ideologiom, po prostu poszukujemy swojej tożsamości. Dopiero z czasem nabieramy rozważli i przewartościowujemy swoje poglądy, choć nie każdemu się to udaje.

Takie wnikliwe studium dorastania stworzył Stefan Żeromski - nie tylko w *Przedwiośniu*, ale także w *Szyzyfowych pracach*. W obu dziełach śledzimy drogę bohaterów do dojrzałości - droga ta jest długa i wyboista, a stoją na niej różnego rodzaju autorytety. Uważam, że odgrywają one istotną rolę w kształtowaniu tożsamości młodego człowieka, choć nie zawsze przynosi to pozytywne skutki. Potwierdzają to losy Cezarego Baryki i Marcina Borowicza z powieści Żeromskiego.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Głównego bohatera *Przedwiośnia* poznajemy, gdy ma czternaście lat. Cezary dorastał pod czujnym okiem ojca, otoczony matczyną miłością. Sytuacja zmieniła się, kiedy Seweryn pojechał na wojnę. Odtąd Cezary cieszył się wolnością, jak również buntował przeciw matce. Wtedy też zafascynowała go rewolucja.

Właśnie to wydarzenie miało dominujący wpływ na dojrzewającego bohatera. Fascynacja komunizmem ustąpiła dopiero pod wpływem dramatycznych doświadczeń, takich jak śmierć matki i widok zwłok pięknej Ormianki. Te zdarzenia zmieniły stosunek bohatera do rewolucji, były pierwszym krokiem ku dojrzałości.

Ale na jego tożsamość wpłynęło też wychowanie. Seweryn z Jadwigą dbali o to, by ich jedyne dziecko nauczyło się polskiego, chociaż bliższy był mu język rosyjski. Rodzice wpoili mu także szacunek do własnego pochodzenia, czyli szlacheckich korzeni. Ojciec posunął się nawet do manipulacji, żeby tylko skłonić syna do powrotu do Polski. Stąd wielkie rozczarowanie Cezarego, który zamiast pięknych szklanych domów zobaczył zubożałą ojczyznę. Dopiero udział w wojnie polsko-bolszewickiej zmienił stosunek Cezarego do ojczyzny, ale także pokazał, jak przewrotny jest los i jak mogą zmieniać się poglądy młodych ludzi. Baryka stanął przeciw do walki z przeciwnikiem, z którym za młodu sympatyzował.

Cezary pragnął „uzdrowić” Polskę, zreformować ją, odnaleźć sposób na odbudowę kraju. Krytycznie oceniał własne poglądy w rozmowach z Szymonem Gajowcem oraz Antonim Lulkiem. Nie zgadzał się zwłaszcza z tym ostatnim, zagorzałym komunistą, zwolennikiem rewolucji i likwidacji klas wyższych. Mimo to w ostatniej scenie szedł u jego boku na czele manifestacji. Ta scena dowodzi, że dwudziestoczteroletni bohater nie był jeszcze w pełni dojrzały, jego światopogląd nadal się kształtował. Samo zaś wyjście Cezarego przed szereg wskazuje na jego indywidualizm.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobną drogę przeszedł Marcin Borowicz - bohater *Syzyfowych prac*. Na początku powieści poznajemy go jako ośmioletniego chłopca, który boi się nowej szkoły. Stopniowo obserwujemy, jak z osamotnionego dziecka staje się kolejno gorliwym katolikiem, zrusyfikowanym uczniem, aż wreszcie - świadomym i oddanym patriotą. Historia Marcina Borowicza to droga od naiwności i łatwowierności do dojrzałości i samoświadomości.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Podsumowując, chciałbym zauważyć, że bohaterowie Żeromskiego to postacie dynamiczne, które pod wpływem różnych doświadczeń dojrzewają i zmieniają swoje poglądy. Sam proces dorastania Cezarego Baryki nie został zakończony, co obrazuje niejednoznaczna, finałowa scena książki. Inaczej jest w przypadku Marcina Borowicza. Bohater z biegiem lat dojrzał do bycia patriotą i przeciwstawił się rusyfikacji.